

PROVINCIE :: UTRECHT

Gemeente De Ronde Venen
T.a.v. College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 250
3640 AG Mijdrecht

ONDERWERP	Ontheffing interim verordening Provincie Utrecht artikel 6.5 lid 4
DATUM	22-04-2025
DOCUMENTNUMMER	USTP-1983537935-1380
VAN	[REDACTED]
E-MAILADRES	[REDACTED]
DOMEIN/OPGAVE	SLO
TEAM	GRO

Geacht college,

U heeft het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025 ter vaststelling aangeboden aan uw raad. Wij hebben ambtshalve een ontheffing op grond van artikel 1.5 van de Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht (hierna: de IOV) verleend ten behoeve van dit bestemmingsplan. Bijgaand treft u een afschrift van ons besluit aan.

Deze ontheffing kan slechts worden toegepast voor het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025. Tegen de ontheffing staat op basis van artikel 8.3 lid 4 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) geen zelfstandig beroep open. De rechtsbescherming van de verleende ontheffing is geconcentreerd met het opvolgend ruimtelijk besluit.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit

Onderwerp

Ambtshalve ontheffing als bedoeld in artikel 1.5 van de Interim Omgevingsverordening Provincie Utrecht (hierna: IOV).

Besluit van de Gedeputeerde Staten van Utrecht om op grond van artikel 1.5 IOV ten behoeve van het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025 ontheffing te verlenen van het bepaalde in artikel 6.5, vierde lid, IOV.

Aanleiding

Gemeente De Ronde Venen is voornemens om het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025 vast te stellen. Er wordt een ontheffing verleend omdat het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen 2025 in strijd is met één of meer regels in de IOV.

Ontheffingscriteria

Het betreft een bestemmingsplan waarvan het ontwerp voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet ter inzage is gelegd en dat krachtens overgangsrecht nog wordt getoetst aan de IOV. In artikel 1.5 van de IOV is bepaald dat Gedeputeerde Staten ontheffing kunnen verlenen van één of meer regels van de verordening, voor zover de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen.

In dit geval wordt er een ontheffing verleend van het artikel 6.5 vierde lid, IOV.

Artikel 6.5 stelt eisen aan de compensatie van een aantasting van het NNN. Het vierde lid bevat eisen aan de locatie van de oppervlaktecompensatie. De bepaling bevat de mogelijkheid dat compensatie van het verlies in oppervlakte zal plaatsvinden op agrarische gronden gelegen binnen het NNN waar geen nieuwe natuur is beoogd volgens kaart 1 behorende bij het Natuurbeheerplan. Het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen maakt gebruik van deze mogelijkheid. De gemeente heeft gronden aangekocht in 't Meertje kadastraal bekend als gemeente Vinkeveen, sectie F, nummers 1671 (gedeeltelijk), 2344, 2346 en 1896. De compensatiegronden in 't Meertje zijn gelegen binnen het agrarische NNN.

Toen de gemeente de mogelijkheid van compensatie op de gronden in 't Meertje onderzocht, werd er volgens het natuurbeheerplan op deze percelen geen nieuwe natuur beoogd. De percelen zijn op dit moment niet ingericht als natuur en worden ook niet als zodanig beheerd. Ook toen het bestemmingsplan in april 2023 ter inzage is gelegd, was er volgens het natuurbeheerplan nog geen nieuwe natuur voorzien. Nadat het ontwerp bestemmingsplan ter inzage was gelegd, zijn in het Natuurbeheerplan alle agrarische gronden in het NNN toegevoegd aan het zoekgebied nieuwe natuur, waardoor er voor het bestemmingsplan abusievelijk een mogelijke strijdigheid met dit artikel van de IOV is ontstaan.

Wij zien voldoende aanleiding om te stellen dat sprake is van een bijzondere omstandigheid, omdat bij de wijziging van het Natuurbeheerplan verzuimd is rekening te houden met agrarische gronden binnen het NNN die al als oppervlaktecompensatie waren opgenomen in een ter inzage gelegd ontwerpbestemmingsplan. Door deze ommissie is onbedoeld een strijdigheid met de IOV ontstaan. Deze ontheffing betreft een technische reparatie van de ommissie als gevolg van het besluit tot wijziging van het natuurbeheerplan. De ontheffing doet niets af aan de toepassing van de meerwaardebenadering voor het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025.

Een onverkort vasthouden aan de instructieregel zou leiden tot een onevenredige belemmering van het gemeentelijke ruimtelijke beleid, dat niet gerechtvaardigd is vanuit het doel dat de IOV beoogt te

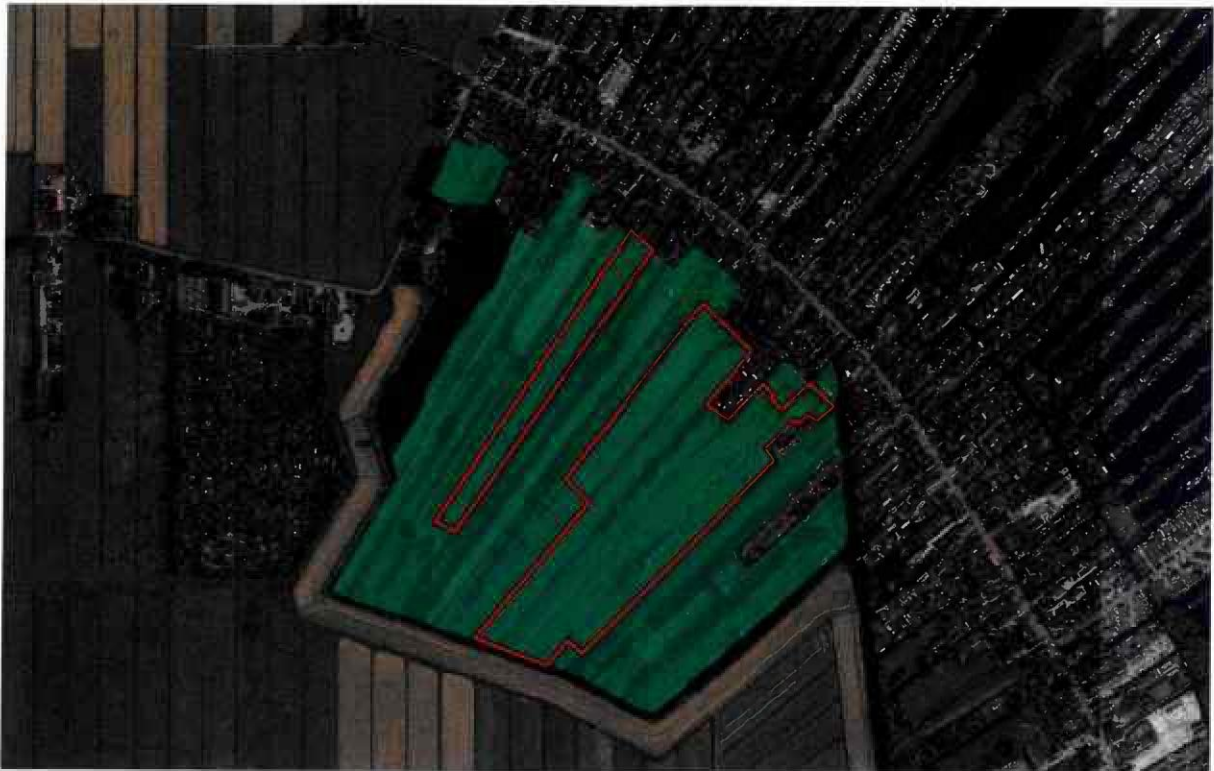
beschermen. De mogelijke strijdigheid van het plan met deze instructieregel vormt namelijk een juridisch risico voor het bestemmingsplan. Het verlenen van de ontheffing zorgt dat deze strijdigheid wordt weggenomen.

Locatie en korte achtergrond van het bestemmingsplan

De Vinkeveense Plassen is een langlopend dossier waarin de gemeente De Ronde Venen bezig is met een nieuw bestemmingsplan voor het gebied. Het gebied bestaat uit vele smalle legakkers, het open water en de ring met twaalf zandeilanden. De legakkers zijn ontstaan toen het gebied werd uitgegraven. De zandeilanden zijn later ontstaan doordat er in het noordelijke deel van de Plassen ook de zandlaag is afgegraven. De legakkers hebben het gebied een unieke structuur gegeven die kenmerkend is voor het veenlandschap en een cultuurhistorisch waardevolle betekenis heeft. Het bestemmingsplan heeft als doel om het waardevolle legakkerlandschap duurzaam in stand te houden. De smalle en diepe legakkers zijn door weersomstandigheden snel vatbaar voor afslag en erosie. Een groot deel van de legakkers is al verdwenen of verzonken. Om te voorkomen dat de legakkers verder verdwijnen, moeten de legakkers worden voorzien van oeverbescherming in de vorm van beschoeiing of natuurvriendelijke oevers.

Door de jaren heen zijn er zo'n 1.750 illegale bouwsels op de legakkers gebouwd. De huidige beheerverordening biedt geen ruimte voor bebouwing op de legakkers. Het is de gemeente niet gelukt om voldoende te handhaven op de illegale bouwsels. Het nieuwe bestemmingsplan biedt, onder voorwaarden, enige bebouwingsmogelijkheden op de legakker, op voorwaarde dat de legakker goed beschermd (door middel van beschoeiing of een natuurvriendelijke oever) en onderhouden wordt. Op deze wijze leidt de legalisering van illegale bouwwerken tot het behoud van de legakkers en een verbetering van zowel de waterkwaliteit als de natuur op de legakkers. Om te voorkomen dat er over een paar jaar weer een situatie ontstaat met veel illegale bebouwing, streven we naar een bestemmingsplan met duidelijke, uitvoerbare en handhaafbare regels. Er spelen veel verschillende provinciale belangen in het gebied. Het plangebied ligt in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en grenst aan het Natura2000 gebied De Botshol. Het behouden van de legakkers is van landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Er moet voldaan worden aan de Kaderrichtlijn Water (KRW). Daarnaast is het gebied aangewezen als bovenlokaal dagrecreatiegebied.

De provincie denkt mee en is sinds 2021 actiever gaan samenwerken met de gemeente. In december 2023 hebben wij een ontheffing verleend voor het verstedelijkingsverbod. Aan deze ontheffing zijn twee voorwaarden verbonden om verdere verstedelijking te voorkomen.

Kaart van 't Meertje. In groen de toevoeging beoogde nieuwe natuur in het Natuurbeheerplan van juli 2023. In rood zijn de compensatielocaties aangeduid (kadastraal bekend als gemeente Vinkeveen, sectie F, nummers 1671 (gedeeltelijk), 2344, 2346 en 1896).

Beoordeling van het verzoek

De ontheffing kan worden verleend als de verwezenlijking van het gemeentelijk ruimtelijk beleid wegens bijzondere omstandigheden onevenredig wordt belemmerd in verhouding tot de met die regels te dienen provinciale belangen.

In deze ontheffing wordt puntsgewijs uiteengezet of voldaan wordt aan de vereisten voor het verlenen van een ontheffing:

- ***Bijzondere omstandigheid***

1. Wij zien voldoende aanleiding om te stellen dat sprake is van een bijzondere omstandigheid. Het is vaste praktijk dat een bestemmingsplan wordt getoetst aan de regelgeving die in werking was op de datum van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan. De wijziging van het Natuurbeheerplan waarin de gronden in 't Meertje toe zijn gevoegd aan het zoekgebied voor nieuwe natuur, had moeten plaatsvinden nadat het bestemmingsplan is vastgesteld.

Bij de wijziging van het natuurbeheerplan is verzuimd een uitzondering op te nemen voor agrarische percelen gelegen in het NNN die reeds als compensatielocatie waren opgenomen in een ter inzage gelegd ontwerp bestemmingsplan.

Deze ontheffing betreft een technische reparatie van een onbedoeld gevolg van de wijziging van het natuurbeheerplan. De ontheffing doet niet af aan de toepassing van de meerwaardebenadering op de aantasting van het NNN als gevolg van dit bestemmingsplan.

- **Belangenafweging en instructieregel(s)**

1. De instructieregel waar deze ontheffing voor wordt verleend, betreft de instructieregel 6.5 'Eisen compensatie aantasting natuurnetwerk Nederland'. De ontheffing gaat specifiek over het lid waarin eisen worden gesteld aan de oppervlaktecompensatie van het NNN. Deze bepaling luidt als volgt:

Indien sprake is van activiteiten als bedoeld in Artikel 6.3 Instructieregel geen aantasting natuurnetwerk Nederland, eerste lid, onder a, of b, vindt de compensatie van het verlies in oppervlakte plaats:

- a. buiten het natuurnetwerk Nederland en in directe aansluiting op het natuurnetwerk Nederland; of
- b. buiten het natuurnetwerk Nederland en binnen de Groene contour; of
- c. binnen agrarische gronden gelegen in het natuurnetwerk Nederland waar geen nieuwe natuur is beoogd volgens kaart 1 behorende bij het Natuurbeheerplan.

Onderdeel c maakt mogelijk dat de compensatie plaatsvindt binnen agrarische gronden in het NNN, op voorwaarde dat er nog geen nieuwe natuur is beoogd volgens kaart 1 behorende bij het Natuurbeheerplan. Het doel van de regel is om te voorkomen dat er natuurcompensatie plaatsvindt op gronden die al zijn ingericht als natuur en als zodoende worden beheerd.

Voor het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025 wordt de oppervlaktecompensatie voorzien in 't Meertje. De gemeente heeft 10 hectare in dit gebied aangekocht. Samen met de 1 hectare die de gemeente hier al had, wordt er 11 hectare aan compensatie voorzien. 't Meertje heeft op dit moment geen natuurbestemming, is niet ingericht als natuur en wordt niet als zodoende beheerd.

De ontheffing maakt mogelijk dat het verlies in oppervlakte NNN wordt gecompenseerd op de daarvoor beoogde percelen en dat uitvoering wordt gegeven aan het daarvoor opgestelde Inrichting- en Beheerplan 't Meertje.

Zonder de ontheffing voldoet het bestemmingsplan strikt genomen mogelijkserwijs niet aan alle eisen van de meerwaardebenadering zoals vastgelegd in de IOV, waardoor het risico ontstaat dat het bestemmingsplan in uiterst geval wordt vernietigd. Aangezien het bestemmingsplan het juridisch instrumentarium bevat dat nodig is om de legakkers te kunnen behouden, zou dit uiteindelijk het verlies van een groot deel van de legakkers in de Vinkeveense Plassen tot gevolg kunnen hebben.

Dat is een uitkomst die ten koste gaat van alle belangen en doelstellingen van de betrokken overheden voor het Vinkeveense Plassengebied, zoals een verbetering van de kwaliteit van het NNN en het behoud van de cultuurhistorische waarde van het Vinkeveense Plassengebied. Hoewel niet is uit te sluiten dat er belanghebbenden zijn die zich kunnen vinden in het verdwijnen van de legakkers, heeft de grote meerderheid van de belanghebbenden belang bij de bescherming die dit bestemmingsplan de legakkers biedt.

- **Onevenredige belemmeringen gemeentelijk ruimtelijk beleid**

Zonder de ontheffing voldoet het bestemmingsplan mogelijksterwijs niet aan alle eisen van de meerwaardebenadering zoals vastgelegd in de IOV, waardoor het risico ontstaat dat het bestemmingsplan in uiterst geval wordt vernietigd. Dit bestemmingsplan is onontbeerlijk voor de uitvoering van het gemeentelijk ruimtelijk beleid voor de Vinkeveense Plassen.

Conclusie

Door de wijziging van het natuurbeheerplan hebben wij onbedoeld het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025 mogelijk in strijd gebracht met een instructieregel in artikel 6.5 IOV.

Een onverkort vasthouden aan de instructieregel zou leiden tot een onevenredige belemmering van het gemeentelijke ruimtelijke beleid, dat niet gerechtvaardigd is vanuit het doel dat de IOV beoogt te beschermen. De ontheffing lost deze strijdigheid op. Daarbij moet worden benadrukt dat dit niets afdoet van de compensatieopgave of de toepassing van de meerwaardebenadering zelf. Deze ontheffing is een technische reparatie waarmee beoogd wordt een mogelijk risico als gevolg van de onbedoelde (latere) wijziging van het Natuurbeheerplan uit te sluiten.

Op basis van het bovenstaande heeft ons college vastgesteld dat de voorgenomen ontwikkeling voldoet aan de criteria van de ontheffingsbevoegdheid van de verordening en dat de ontheffing voor verlening in aanmerking komt.

De ontheffing is uitsluitend van toepassing op het bestemmingsplan Vinkeveense Plassen 2025. Tegen deze ontheffing staat op basis van artikel 8.3 lid 4 van de Wet ruimtelijke ordening (hierna: Wro) geen zelfstandig beroep open. De rechtsbescherming van de verleende ontheffing is geconcentreerd met het opvolgend ruimtelijk besluit.

Beslissing

Gedeputeerde Staten van Utrecht

Gelet op het bepaalde van artikel 1.5 van de verordening:

BESLUITEN:

Op grond van artikel 1.5 van de interim Omgevingsverordening (IOV) ontheffing te verlenen van het bepaalde in artikel 6.5 5, vierde lid, IOV ten behoeve van het bestemmingsplan voor de Vinkeveense Plassen van gemeente De Ronde Venen. Bij de ontheffing geldt de volgende voorwaarde:

- De oppervlaktecompensatie plaats vindt op de agrarische percelen in het Vinkeveense Plassengebied die de gemeente De Ronde Venen voor dat doel heeft aangekocht;